

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2880/2020
11.02.2021. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић, Данијеле Николић, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Снежана Ивковић адвокат из ..., против тужених АД „Железнице Србије“ из Београда, чији је пуномоћник Љиљана Попадић адвокат из ... и АД за железнички превоз путника „Србија Воз“ из Београда, чији је пуномоћник Борис Богдановић адвокат из..., ради накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 4062/19 од 24.12.2019. године, у седници већа одржаној 11.02.2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 4062/19 од 24.12.2019. године, као изузетно дозвољеној.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Основног суда у Крагујевцу П1 609/19 од 27.08.2019. године и пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 4062/19 од 24.12.2019. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Крагујевцу П1 609/19 од 27.08.2019. године, у првом ставу изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезу тужени да му, на име накнаде за топли оброк за период од 18.01.2015. године до 18.01.2018. године, исплате укупно 302.826,19 динара са законском затезном каматом на појединачне месечне износе на начин ближе одређен у овом ставу изреке. У другом ставу изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тужилац тражио да се тужени обавезу да му, на име накнаде за регрес за 2015, 2016 и 2017. годину, исплате укупно 159.285,00 динара у појединачно означеним износима са законском затезном каматом на начин описан у том ставу изреке. У трећем ставу изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тужилац тражио да се тужени обавезу да му, на име накнаде за топли оброк за период од 18.01.2015. године до 18.01.2018. године, исплате укупно 220.120,17 динара у појединачно означеним месечним износима са законском затезном каматом на сваки месечни износ на начин ближе описан у том ставу изреке. У четвртном ставу изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тужилац тражио да се тужени обавезу да му, на име накаде за регрес за 2015, 2016 и 2017. годину, исплате укупно 119.463,75 динара у појединачно

означеним износима са законском затезном каматом на сваки поједини износ на начин описан у том ставу изреке. У петом ставу изреке одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 4062/19 од 24.12.2019. године, у првом ставу изреке одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда. У другом ставу изреке одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, с позивом на члан 404. став 1. Закона о парничном поступку, због потребе уједначавања судске праксе.

Тужени су дали одговоре на ревизију.

Применом члана 404. став 1. Закона о парничном поступку посебна ревизија се може изјавити због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која се не би могла побијати ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно размотрити правна питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и када је потребно ново тумачење права. Према ставу 2. истог члана, испуњеност услова за изузетну дозвољеност ревизије Врховни касациони суд цени у већу од пет судија.

Правноснажном пресудом одлучено је о захтеву тужиоца за исплату накнаде за исхрану у току рада и регрес. Имајући у виду различиту праксу Апелационог суда у Крагујевцу о овом правном питању у односу на остале апелационе судове, као и у односу на правно схватање Врховног касационог суда изражено у предметима са идентичним правним и чињеничним стањем, произилази да у конкретном случају постоји потреба одлучивања о посебној ревизији ради уједначавања судске праксе, чиме су испуњени услови из члана 404. ЗПП, на основу чега је и одлучено као у ставу првом изреке.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку применом члана 408. Закона о парничном поступку, па је нашао да је ревизија основана.

Према до сада утврђеном чињеничном стању, тужилац, који обавља послове ... у Секцији .../ОЈ за ..., био је у радном односу код првотуженог, али је анексом уговора број уговора о раду број-.../... од 10.11.2017. године, који је закључен са друготуженим, засновао радни однос код друготуженог.

Одлуком Владе РС од 02.07.2015. године извршене су статусне промене код туженог „Железнице Србије“ АД, издвајањем уз оснивање нових акционарских друштава, међу којима је и АД за железнички превоз путника „Србија Воз“. Привредна друштва настала издвајањем из „Железнице Србије“ АД, на основу статусне промене издвајање уз оснивање на основу одлуке Владе РС, од АД „Железнице Србије“ преузимају права, обавезе, опрему, постројења и друга средства за рад, документацију, предмете који су били у функцији обављања делатности, као и запослене који под

истим условом настављају радни однос, али и Колективни уговор са припадајућим анексом. Ова друштва стекла су статус правног лица 10.08.2015. године. Након извршених статусних промена код правног претходника друготуженог, на основу понуде за преузимање уговора о раду, тужилац је закључио анекс уговора о раду са туженим АД за железнички превоз путника „Србија Воз“. Према закљученом уговору о раду са анексима, запослени има право на зараду за обављени рад и време проведено на раду, зараду по основу доприноса запосленог пословном успеху послодавца и друга примања у складу са законом и колективним уговором. У Колективном уговору који се у спорном периоду примењивао код тужених није наведена новчана вредност спорних накнада, нити су оне новчано исказане, већ је одређено да је у вредност једног радног часа укључена месечна вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 накнаде регреса за коришћење годишњег одмора, сведена на један радни час. У спорном периоду од 18.01.2015. године до 18.01.2018. године тужени у листама са обрачунама зарада тужиоца нису исказивали новчани износ спорних накнада. Тужилац у овој правној ствари потражује накнаду за исхрану у току рада и накнаду за регрес у периоду од 18.01.2015. године до 18.01.2018. године, наводећи да му у спорном периоду тужени ове накнаде нису исплаћивали.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили тужбени захтев који се односи на накнаду за исхрану у току рада и регрес, налазећи да су тужиоцу тражене накнаде за исхрану у току рада и за регрес исплаћене тако што су му урачунате приликом обрачуна зараде и утврђене кроз вредност радног часа.

Врховни касациони суд налази да се основано ревизијом указује да је побијана одлука донета уз погрешну примену материјалног права.

Одредбом члана 118. тачка 5. и 6. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05...75/14) прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора. Почев од 01.01.2006. године послодавцима је остављена могућност да својим актима о расподели зараде могу уговорати мањи или већи износ регреса и топлог оброка од онога који је предвиђен Општим колективним уговором и Законом о раду, али само уколико је донета одлука којом је предвиђена висина регреса и топлог оброка.

Анексом Колективног уговора АД „Железнице Србије“ („Сл. гласник РС“ бр. 4/06), одредбом члана 2. измењен је члан 57. Колективног уговора, па је одређено да запослени има право на зараду која се састоји од зараде за обављен рад и време проведено на раду, примања за исхрану у току рада и примања за регрес за коришћење годишњег одмора, док је одредбом члана 5. став 1. Анекса, затим чланом 18. став 2. анекса 7. Колективног уговора од 23.06.2014. године, као и чланом 57. став 2. Колективног уговора за ЈП „Железнице Србије“ АД („Сл. гласник РС бр. 4/2015) прописано да је у вредност једног радног часа укључена месечна вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 регреса за коришћење годишњег одмора, сведена на један радни час.

По оцени Врховног касационог суда, није извршена конкретизација овог права из наведене одредбе Колективног уговора јер се из оваквог утврђења вредности радног

часа не може утврдити који износ представља накнаду трошкова за исхрану и регрес, с обзиром да ове накнаде нису одређене у номиналном износу, нити су у номиналном износу исказане у обрачунским листама за исплату зараде тужиоцу. При том, висина накнаде за исхрану у току рада и накнаде за регрес за коришћење годишњег одмора мора бити одређена у истом номиналном износу за све запослене, без обзира на њихову стручну спрему, радно место и коефицијент за обрачун и исплату плате. То значи да уколико би се прихватило становиште нижестепених судова да је вредност ових трошкова урачуната у вредност радног часа, без одређивања висине накнаде у номиналном износу, тада висина накнаде за исхрану и регрес не би била иста за све запослене већ би била у директној сразмери са коефицијентом радног места, што се не може прихватити и не би било правилно.

Имајући у виду да, због погрешне примене материјалног права, нижестепени судови нису ценили правилност обрачуна и висине тражене накнаде за топли оброк и регрес, што значи да је на тај начин чињенично стање остало непотпуно утврђено, Врховни касациони суд је на основу члана 416. став 2. ЗПП, укинуо нижестепене пресуде и предмет вратио првостепеном суду на поновно одлучивање.

У поновном поступку првостепени суд ће утврдити чињенично стање имајући у виду примедбе из овог решења, а потом донети правилну и закониту одлуку.

**Председник већа – судија
Бранислав Босиљковић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић